

BRASSIA – BRASIE

Druhy a kultivary

Rod zahrnuje asi 30–50 druhů a mnoho stovek jak mezidruhových, tak mezirodových kříženců. Z mezirodových hybridů jsou nejrozšířenější kříženci s rody *Laelia* a *Cattleya* (hlavně vícenásobný kříženec všech těchto tří druhů známý pod názvem *Brassolaeliocattleya*), *Oncidium* – *Brassidium* a další. První kříženci se objevili ke konci 19. století. Křížení se zaměřuje na ovlivnění barvy a velikosti květů, zmenšení velikosti rostlin a šlechtění rostlin vhodných k pěstování volně v bytě.

Rozšíření

Domovinou těchto rostlin jsou tropické oblasti Střední a Jižní Ameriky (od Floridy přes Karibik po Brazílii a Bolívii), kde žijí v porostech nížinných deštných lesů s celoročně stálými teplotami kolem 20–25 °C a s vyšší vzdušnou vlhkostí i v horách v chladnějších mlžných lesích.

Historie

Rod byl popsán v 19. století a nazván po anglickém botanikovi a cestovateli Williamu Brassovi.

Popis

Jsou to rostliny epifytické, sympodiálního typu. Mají asi 6–12 cm velké vejčité pahlízy nesoucí 1–4 listy dlouhé kolem 10–60 cm. Kořeny jsou drátovité, se zelenou kořenovou špičkou a bělavě zbarveným, poměrně silným velamenem. Jsou celkem odolné, a pokud se poškodí, dobře regenerují. Květní stvol vyrůstá z pupenů na bázi pahlíz a nese kolem 8–20 květů. Květenství je částečně převislé a měří nejčastěji 30–70 cm. Květy jsou velice nápadné, charakteristického tvaru, s výrazným pyskem a úzkými dlouhými okvětními plátky, různých barev a vzorů od bílé přes žlutou a zelenožlutou po červenohnědou s tmavým žíháním či různými flíčky. Velikost květů dosahuje často i přes 25 cm; jsou velice atraktivní, celkem trvanlivé a mnohdy výrazně voní.

Pěstování

Brasie jsou podle druhu vhodné pro pěstování jak v teplém či temperovaném skleníku, tak v bytových podmínkách. Menší druhy a kříženci jsou vhodní i pro prostornější pokojové skleníčky. Teplomilné druhy rostou celoročně bez výraznější doby odpočinku. Optimální teploty jsou pro ně celoročně kolem 20–26 °C přes den a 20–24 °C v noci, chladnomilnějším druhům vyhovují v zimě teploty kolem 18 °C. Vyžadují dostatek rozptýleného světla až polostín. Mají rády letnění v nejteplejších měsících roku, kdy noční teploty neklesají dlouhodobě pod 15 °C, přičemž jsou na chráněném místě s vyšší vzdušnou vlhkostí. Prospívá jim bohatá zálivka a vyšší vzdušná vlhkost – teplomilným druhům celoročně, chladnomilnějším od jara

do léta. Bez vláhy však vydrží poměrně dlouho (asi 2–3 týdny); na nedostatek vody upozorní rostliny měknutím a vadnutím listů. Po namočení do vody asi na půl dne její deficit většinou rychle vyrovnají. Ve vlhkém prostředí skleníku či v pokojových vitrínkách pěstujeme brasie jako epifyty navázané na podložce, v bytové kultuře klasicky v květináčích v běžném epifytickém substrátu.

Doba květu a vhodnost k řezu

Většina semenáčků je květoschopná ve věku kolem 3–4 let, rostliny oddělené ze starších trsů ihned. Mohou kvést celoročně, někdy i opakovaně v průběhu jednoho roku. Silné zdravé rostliny s více pahlízami často vytváří několik květních stvolů najednou. Květy se mohou využít i pro řez, přičemž z nich lze vytvořit velice zajímavé, neobvyklé a exotické kytice, doplněné rozmanitou zelení. Čerstvé květy vydrží ve váze v dobrých podmínkách (teplota do 20 °C a čistá voda s přídavkem živin pro řezané rostliny) asi tři týdny. V našich květinářstvích se však nenabízejí.

Rozmnožování

V domácích podmínkách se rozmnožují dělením trsů. Oddělené rostliny sázíme do substrátu pro dospělé rostliny nebo je navážeme na podložky. Rozrůstají se celkem rychle a můžeme je dělit asi po dvou letech. Množení brasíí pro komerční účely se odehrává většinou v laboratorních podmínkách na agaru, a to jak výsevem, tak pomocí pupenů.

Víte, že...?

- ... se brasíím také říká „pavoučí orchideje“ podle charakteristické zvláštní stavby jejich květů?

POPIS DRUHŮ

Brassia caudata

Oblíbený a asi nejrozšířenější „čistý“ druh. Má výrazné, velké, pro brasie typické „pavoukovité“ květy. Areál výskytu je poměrně rozsáhlý. Najdeme ji na území Floridy, Mexika, Kuby, Haiti, Jamajky, Dominikánské republiky, Hondurasu, Belize, Guatemaly, Peru, Ekvádoru, Panamy a Kostariky. Roste epifyticky v deštných lesích, v nadmořských výškách od úrovně moře asi do 1 200 m n. m. Pahlízy jsou vysoké asi 8 cm, listy kolem 30–40 cm. Rostliny poměrně rychle rostou a jejich trsy mívají často i několik desítek pahlíz. Květenství

Brassia caudata

dosahuje délky 60–70 cm a nese kolem 10–15 květů. Okvětní plátky jsou dlouhé až 20 cm, žlutozelené s hnědofialovými skvrnami, pysk je bílý se středem s tmavými skvrnami a žlutooranžovým proužkem. Rostliny jsou vzhledem ke své větší velikosti vhodné hlavně do skleníků (možno pěstovat i epifyticky), dobře však rostou rovněž volně v bytě (v květináčích). Vyhovují jim celoročně teploty kolem 20–25 °C a rosení.

Kříženci *Brassia*

Tento rod se často používá k mezidruhovému i mezirodovému křížení, s cílem získat hlavně menší, kompaktnější rostliny vhodné k bytovému pěstování. Vyhovují jim celoročně běžné pokojové teploty, snášejí dobře i nižší vzdušnou vlhkost.

Kříženci Brassia

**CAMBRIA (VUYLSTEKEARA) –
KAMBRIE**

Druhy a kultivary

Tyto rostliny jsou uměle vyšlechtěnými kříženci tří rodů – *Miltonia*, *Cochlioda* a *Odontoglossum*. Počet různých kultivarů se těžko odhaduje – tito kříženci patří v současnosti mezi z nejrozmanitější a nejvíce produkované „amatérské“ orchideje a navíc se pod názvy *Vuylstekeara* či *Cambria* často prodává i mnoho kříženců jiných rodů.

Historie

Křížení tří druhů orchidejí ze tří různých rodů se jako prvním povedlo belgickému zahradníkovi Vuylstekemu, po němž byl rod také pojmenován. Rod se sice oficiálně jmenuje *Vuylstekeara*, rostliny jsou však známy spíše pod názvem *Cambria* (kambrie). *Vuylstekeara cambria* je totiž první kříženec rodu *Vuylstekeara* (vznikl v roce 1912) a zároveň je také nejznámější a nejrozšířenější.

Popis

Kambrie jsou velice oblíbené rostliny produkované zahradnickými firmami v milionech kusů ročně. Květy jsou bílé, žlutohnědé až hnědé, s fialovým žháním a skvrnami, střed květu bývá žlutý. Pahlízy jsou vejčité, vysoké kolem 5–9 cm, nesou asi 20–60 cm dlouhé užší listy. Kořeny jsou slabší, bílé, s výrazně světlezelenou kořenovou špičkou.

Pěstování

Pěstujeme je v bytě v teplých podmínkách, v nádobách v klasickém epifytickém substrátu. Ve skleníku je můžeme pěstovat i epifyticky. Vyžadují dostatek rozptýleného světla a bohatou závlahu. Tito kříženci jsou odolní a tolerují i hrubší pěstitelské chyby – jsou to jedny z nejvhodnějších orchidejí pro naprosté začátečníky.

Doba květu a vhodnost k řezu

Kambrie nakvétají v podstatě celoročně. K řezu jsou vhodné všechny druhy, ve váze vydrží svěží asi čtrnáct dní.

Rozmnožování

Rozmnožování je v podstatě stejné jako u brasií – v domácích podmínkách dělením trsů, pro komerční účely pak v laboratorních podmínkách na agaru. Oddělené části by měly mít alespoň tři olistěné pahlízy. Rozdělené rostliny sázíme do stejného epifytického substrátu, v jakém rostly matečnice, nebo je navážeme na podložky. Kambrie se rozrůstají celkem rychle, mohou se dělit po 2–3 letech.

Víte, že...?

- ... kříženci rodu *Vuylstekeara* patří v současné době mezi nejrozšířenější, nejprodávanější a nejoblíbenější hybridy orchidejí?

